

Sag C-37/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

25. januar 2023

Forelæggende ret:

Corte suprema di cassazione (Italien)

Afgørelse af:

16. januar 2023

Kassationsappellant:

Agenzia delle Entrate

Kassationsindstævnt:

PR

Hovedsagens genstand

Reducerede afgifter – moms – jordskælv i 2009 – tilbagebetaling af 60% af afgiften

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

- 1 Med henvisning til tvisten i hovedsagen, som er opstået mellem Agenzia delle Entrate (skatte- og afgiftsmyndigheden) og en afgiftspligtig person, har den forelæggende ret af egen drift rejst spørgsmålet om, hvorvidt en national ordning, som blev indført specifikt i anledning af det jordskælv, som ramte regionen Abruzzo den 6. april 2009, og fastsætter tilbagebetaling af 60% af den merværdiafgift (moms), som blev indbetalt i perioden fra april 2009 til december 2010, er forenelig med princippet om afgiftsneutralitet. Den omhandlede ordning kan nemlig medføre en forskelsbehandling i strid med princippet om afgiftsneutralitet. Endvidere er indrømmelsen af denne tilbagebetaling blevet anfægtet henset til påbuddet om indstilling af den af Italien ydede ulovlige støtte,

som blev genstand for statsstøttesag SA.35083 (2012/NN) – jordskælvet i Abruzzo.

Præjudicielt spørgsmål

- 2 »Er principperne i kendelsen i sagen Agenzia delle Entrate mod Nuova Invincibile srl, C-82/14, EU:C:2015:510, og i dom af 17. juli 2008, Kommissionen mod Italien, C-132/06, EU:C:2008:412, til hinder for en ordning såsom den, der følger af artikel 33, stk. 28, i lov nr. 183/2011, ifølge hvilken afgiftspligtige personer omfattet af det jordskælv, som ramte regionen Abruzzo den 6. april 2009, kan opnå tilbagebetaling af 60% af den moms, som blev indbetalt i perioden fra april 2009 til december 2010?«

Anførte EU-retlige forskrifter

- 3 Artikel 2, 206 og 273 i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 (sjette momsdirektiv) og 45. betragtning hertil, artikel 108, stk. 3, TEUF og artikel 11, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999.

Anførte nationale forskrifter

- 4 Artikel 39 i lovdekret nr. 78 af 31. maj 2010, som ændret og ophøjet til lov nr. 122 af 30. juli 2010, bestemmer, at med hensyn til fysiske personer, der oppebærer indkomst fra en virksomhed eller som selvstændig erhvervsdrivende, samt andre personer end fysiske personer, som har en omsætning på op til 200 000 EUR, er betaling af afgifter, herunder moms, suspenderet indtil den 20. december 2010, uden ret til tilbagebetaling af allerede indbetalte beløb.
- 5 Med henblik på at fremme genopbygningen efter nødsituationen som følge af det jordskælv, som ramte regionen Abruzzo den 6. april 2009, fastsætter artikel 33, stk. 28, i lov nr. 183 af 12. november 2011, at opkrævningen af de afgifter, hvis betaling var suspenderet i medfør af ovennævnte artikel 39 i lovdekret nr. 78 af 31. maj 2010, genoptages ved en afdragsordning (betaling i 120 månedlige afdrag), og at det skyldige beløb for hver suspenderet afgift, efter fradrag af allerede udførte indbetalinger, reduceres til 40%.
- 6 Disse bestemmelser bevirker således samlet set for perioden fra den 9. april 2009 til den 20. december 2010, at med hensyn til fysiske personer, der oppebærer indkomst fra en virksomhed og som selvstændig erhvervsdrivende (samt andre personer end fysiske personer, som har en omsætning på op til 200 000 EUR) blev betalingen af afgifter, herunder moms, først suspenderet og efterfølgende, ved en afdragsordning, nedsat med 60% af det samlede beløb.
- 7 En delvist lignende ordning blev indført ved artikel 9, stk. 17, i lov nr. 289 af 27. december 2002 for personer ramt af jordskælvet på Sicilien i 1990.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 8 PR, som er notar, anmodede om tilbagebetaling af et beløb på 102 088 EUR for den moms, som blev indbetalt i perioden fra april 2009 til december 2010, fordi afgiften, hvis betaling først blev suspenderet i anledning af det jordskælv, som ramte regionen Abruzzo den 6. april 2009, var blevet genstand for en reduktion til 40% af de skyldige beløb i overensstemmelse med artikel 33, stk. 28, i lov nr. 183 af 12. november 2011. Agenzia delle Entrate gav afslag på anmodningen med den begrundelse, at denne bestemmelse udelukkede tilbagebetaling af allerede indbetalte beløb.
- 9 Den afgiftspligtige person anlagde sag til prøvelse af dette afslag ved Commissione tributaria provinciale (retten i første instans i skatte- og afgiftsretlige sager i provinsen), som ikke tog den til følge, fordi reduktionen skulle beregnes af det endnu ikke indbetalte beløb, og ikke vedrørte allerede udførte indbetalinger.
- 10 Den afgiftspligtige person iværksatte appel ved Commissione tributaria regionale (appeldomstolen i skatte- og afgiftsretlige sager i regionen) og gjorde gældende, at situationen for dem, der ikke havde indbetalt afgiften og blev inddrømmet en nedsættelse af betalingen, skulle sidestilles med situationen for dem, som i stedet, efter at have foretaget indbetalingerne, anmodede om tilbagebetaling af indbetalte overskydende beløb, på grundlag af et argument, som var på linje med den af Corte di cassazione (kassationsdomstol) anlagte fortolkning af den lignende bestemmelse i artikel 9, stk. 17, i lov nr. 289 af 27. december 2002, som vedrørte jordskælvet på Sicilien i 1990. Agenzia delle Entrate bestred den afgiftspligtige persons argument, fordi der var tale om moms, og anmodede under alle omstændigheder om, at sagen udsættes på Europa-Kommissionens afgørelse C(2012) 7128 final af 17. oktober 2012 om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 108 TEUF, som påbød indstilling af statsstøtte, som var uforenelig med EU-retten.
- 11 Commissione tributaria regionale (appeldomstolen i skatte- og afgiftsretlige sager i regionen) ændrede dommen i første instans, tog den afgiftspligtige persons sag til følge, og fastslog, at afslaget på tilbagebetaling af momsen var retsstridigt. Agenzia delle Entrate har iværksat kassationsappel, og den afgiftspligtige person har afgivet svarskrift.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 12 **Kassationsappellanten Agenzia delle Entrate** har påberåbt sig tilsidesættelsen af artikel 108, stk. 3, TEUF og artikel 11, stk. 1, i forordning (EF) nr. 659/1999, fordi Commissione tributaria regionale (appeldomstolen i skatte- og afgiftsretlige sager i regionen) fastslog, at en person, som udøver økonomisk virksomhed, i den konkrete situation notar erhvervet, har ret til tilbagebetaling af moms, til trods for

påbuddet om indstilling af den af Italien ydede ulovlige støtte, som blev genstand for statsstøttesag SA.35083 (2012/NN) – jordskælvet i Abruzzo.

- 13 Den **kassationsindstævnte afgiftspligtige person** har bestridt dette anbringende, fordi Europa-Kommissionens afgørelse efter dennes opfattelse ikke finder anvendelse i den konkrete situation, der vedrører en erhvervsdrivende, som udøver virksomhed i en lokal sammenhæng.

Relevant praksis fra Domstolen

- 14 I den konkrete situation er kendelse af 15. juli 2015, Agenzia delle Entrate mod Nuova Invincibile srl, C-82/14, EU:C:2015:510, og dom af 17. juli 2008, Kommissionen mod Italien, C-132/06, EU:C:2008:412, vedrørende artikel 8 og 9 i lov nr. 289/2002 særlig relevante.
- 15 I den ovennævnte kendelse bemærkede Domstolen, at »fradragsordningen er blevet indført for at sikre momsens neutralitet [...] denne ordning tilsigter helt at aflaste den afgiftspligtige person for den moms, denne skylder eller har erlagt i forbindelse med al økonomisk virksomhed. Det fælles momssystem sikrer således, at afgiftsbyrden er fuldstændig neutral over for enhver økonomisk virksomhed«, og endvidere, at »den ved artikel 9, stk. 17, i lov nr. 289/2002 indførte foranstaltning for det første ikke bevirker, at afgiftspligtige personer aflastes for momsen, men tillader, at visse afgiftspligtige personer fastholder eller inkasserer de af slutbrugerne erlagte beløb, som skal indbetales til afgiftsmyndighederne«, og for det andet medfører »en forskelsbehandling i strid med princippet om afgiftsneutralitet, fordi denne bestemmelse tillader, at visse heri angivne afgiftspligtige personer i kraft af den – i den samme bestemmelse – fastsatte reduktion af den moms, som normalt skyldes, fastholder eller inkasserer hovedparten af det momsbeløb, som er opkrævet ved levering af varer og tjenesteydelser, hvorimod andre afgiftspligtige personer på det italienske område skal indbetale hele det momsbeløb, som normalt skyldes til afgiftsmyndighederne ved disse transaktioner«.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 16 Den forelæggende ret har anført, at to omstændigheder er af betydning for prøvelsen af den foreliggende sag:
- a) I løbet af sagen er Europa-Kommissionens afgørelse C(2012) 7128 final af 17. oktober 2012 blevet vedtaget.
- b) Anmodningen om tilbagebetaling vedrører momsen.
- 17 Hvad angår det første aspekt har den forelæggende ret anført, at konstateringen af, at foranstaltninger, hvormed en medlemsstat giver afkald på korrekt anvendelse og/eller opkrævning af skyldig moms, er uforenelige med EU-retten, skal drages

af egen drift uafhængigt af, om en part specifikt påberåber sig det, fordi den nationale ret ifølge effektivitetsprincippet i artikel 10 EF har pligt til af egen drift at anvende EU-retten. Med hensyn til den konkrete situation fastslog Kommissionen i artikel 1 i afgørelse af 14. august 2015, C(2015) 5549 final (som den nationale ret skal gennemføre ved i givet fald at se bort fra de nationale bestemmelser, som er i strid hermed), at *»statsstøtteordninger [...], som reducerer skatter og bidrag, der skal betales af virksomheder i områder, der er blevet ramt af naturkatastrofer i Italien fra og med 1990, som Italien ulovligt har iværksat i strid med artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, er uforenelige med det indre marked«.*

- 18 Ifølge den forelæggende ret gennemfører artikel 33, stk. 28, i lov nr. 183/2011 samme mekanisme, som blev indført ved artikel 9, stk. 17, i lov nr. 289/2002, fordi den i lighed med den sidstnævnte bestemmelse fastsætter, at *»[d]et skyldige beløb for hver suspenderet afgift eller bidrag [...], efter fradrag af allerede udførte indbetalinger, reduceres til 40%«*, og således fastsætter en reduktion på 60% af de beløb, som endnu ikke er indbetalt.
- 19 Fordelen i form af reduktionen af afgiften synes for det første ikke at bevirke, at afgiftspligtige personer aflastes for momsen, men tillader, at visse afgiftspligtige personer fastholder eller inkasserer de af de endelige forbrugere erlagte beløb, som skal indbetales til afgiftsmyndighederne; med andre ord ender denne bestemmelse med at indebære, at visse personer kan opnå tilbagebetaling af beløb, som reelt allerede er blevet betalt af andre, dvs. endelige forbrugere, som kun har en hypotetisk mulighed for selv at anmode de erhvervsdrivende om at tilbagebetale de erlagte beløb.
- 20 For det andet medfører denne bestemmelse tilsyneladende en forskelsbehandling, som er i direkte strid med princippet om afgiftsneutralitet, fordi den tillader, at visse afgiftspligtige personer fastholder og inkasserer en meget betydelig andel (60%) af det momsbeløb, som er opkrævet ved levering af varer og tjenesteydelser, til forskel fra andre afgiftspligtige personer på det italienske område, der derimod skal indbetale hele momsbeløbet ved den samme type transaktioner.
- 21 Den afgiftspligtige person har fremhævet, at den nye bestemmelse i modsætning til ordningen fra 2002 ikke afskærer Agenzia delle Entrate fra at kontrollere afgiftspligtige transaktioner, at reduktionen blot er på 60% (til forskel fra reduktionen på 90% ifølge ordningen fra 2002), og at det territoriale anvendelsesområde er mere begrænset, således at de principper, som Domstolen fastslog i kendelsen i sagen Agenzia delle Entrate mod Nuova Invincibile srl ikke finder anvendelse i den foreliggende situation.
- 22 Den forelæggende ret finder, at hverken reduktionen eller den territoriale begrænsning udgør relevante elementer, og at det heller ikke er af betydning, at kontrol ikke er udelukket, idet reduktionens omfang ikke varierer. Den

omhandlede bestemmelse synes derfor at bevirke en uberettiget tilsidesættelse af princippet om momsens neutralitet.

- 23 Da Domstolen endnu ikke specifikt har efterprøvet den omhandlede bestemmelse, finder den forelæggende ret det imidlertid nødvendigt, henset til den ene parts bemærkninger, at anmode Domstolen om at fastslå, hvorvidt artikel 33, stk. 28, i lov nr. 183/2011 er forenelig med EU-retten i lyset af de ovennævnte afgørelser.

ARBEJDSDOKUMENT